

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

1. **NOM MATÈRIA:** Ciències psicosocials aplicades a la salut
2. **TIPUS DE MATÈRIA:** Bàsica
3. **ASSIGNATURA:** Ciències psicosocials aplicades a la salut
4. **CRÈDITS ECTS:** 9
5. **CURS ACADÈMIC:** 2021- 2022
6. **IMPARTICIÓ:** Anual. S'imparteix en el primer i segon semestre.
7. **PROFESSORS/ES:**

Coordinador de l'assignatura:

Dr. David Lorenzo Izquierdo

Professorat titular:

Dr. David Lorenzo Izquierdo

Sra. Meritxell Pérez

Professorat col·laborador:

Sra. Àngela Rourera Roca

8. DISTRIBUCIÓ DELS CRÈDITS DE L'ASSIGNATURA:

Crèdits	1/3 Teòrics	1/3 Tutelats	1/3 Alumne	Crèdits
Teoria	50			2
Pràctiques de problemes	25			1
Treball tutelat		75		3
Treball autònom			75	3
TOTAL hores	75	75	75	9

9. **PREREQUISITS:** Aquesta assignatura no té prerequisits.

10. COMPETÈNCIES que l'assignatura contribueix a assolir:

Transversals:

- Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).
- Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de presa de decisions i adaptació a noves situacions).

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

- Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i expressar-se oralment i per escrit en català i castellà i una tercera llengua, dominant el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, utilitzar i integrar la informació).
- Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).
- Sostenibilitat (capacitat de valorar l'impacte social i mediambiental d'actuacions en el seu àmbit / capacitat de manifestar visions integrades i sistemàtiques).
- Treball en equip (capacitat de col·laborar amb altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).

Específiques:

1.- Pràctica professional, ètica i legal. 1.1.- Responsabilitat. 1.1.1.- Acceptar el deure de donar comptes i la responsabilitat dels propis judicis i actes professionals. 1.1.2.- Reconèixer i diferenciar la pròpia responsabilitat de la d'altres membres de l'equip de salut, professionals i no professionals.

1.- Pràctica professional, ètica i legal. 1.2.- Pràctica ètica. 1.2.1.- Exercir d'acord als codis deontològics i de conducta de la professió. 1.2.2.- Exercir amb respecte a la dignitat, cultura, valors, creences i drets de la persona i grups. 1.2.3.- Defensar els drets de la persona/grups dintre del sistema de salut.

2.- Prestació i gestió de cures. 2.1.- Prestació de cures. 2.1.1.- Valoració. 2.1.1.1.- Utilitzar un marc de valoració basat en l'evidència per recollir dades sobre la salut física, mental i aspectes socioculturals de la persona i grup. 2.1.1.2.- Analitzar, interpretar i documentar les dades obtingudes.

2.- Prestació i gestió de cures. 2.1.- Prestació de cures. 2.1.2.- Planificació. 2.1.2.1.- Establir prioritats per les cures en col·laboració amb la persona i grups. 2.1.2.2.- Identificar els resultats previstos i el temps per assolir-los en col·laboració amb la persona i grup. 2.1.2.3.- Revisar i documentar el pla de cures amb col·laboració de la persona i grup. 2.1.2.4.- Assegurar la continuïtat de les cures per assolir els objectius.

2.- Prestació i gestió de cures. 2.1.- Prestació de cures. 2.1.4.- Avaluació. 2.1.4.1.- Avaluar els progressos realitzats per a la consecució dels resultats previstos en col·laboració de la persona i grup. 2.1.4.2.- Documentar i utilitzar els resultats de l'avaluació per a modificar el pla de cures.

2.- Prestació i gestió de cures. 2.2.- Gestió de cures. 2.2.1.- Entorn segur. 2.2.1.1.- Facilitar un entorn físic, psicosocial, cultural i espiritual que promogui la seguretat de la persona i grup.

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

2.- Prestació i gestió de cures. 2.2.- Gestió de cures. 2.2.2.- Pràctica interdisciplinària. 2.2.2.1.- Col·laborar amb l'equip interdisciplinari de salut per donar cures infermeres integrals. 2.2.2.2.- Facilitar la coordinació de les cures per assolir els resultats de salut esperats.

3.- Desenvolupament professional. 3.4.- Prendre part en les activitats de millora de la qualitat.

3.- Desenvolupament professional. 3.5.- Contribuir activament al desenvolupament professional continuat per a millorar la pràctica infermera
3.6.- Contribuir al desenvolupament professional d'altres membres de l'equip de salut.

3.- Desenvolupament professional. 3.7.- Utilitzar la pràctica reflexiva per a identificar les pròpies capacitats i limitacions professionals i buscar el suport apropiat. 3.8.- Aprofitar les oportunitats d'aprendre amb altres persones que contribueixen a l'atenció de salut.

11. RESULTATS D'APRENTATGE:

L'alumne/a al finalitzar l'assignatura serà capaç de:

- Conèixer les bases científiques del comportament humà des de les diferents perspectives teòriques a través lectures reflexives de capítols de textos.
- Estudiar les bases teòriques de la psicologia de la salut, els seus objectius, finalitat i les aplicacions en les Ciències de la Salut a través dels diferents models teòrics que la fonamenten.
- Comparar els diferents models teòrics que expliquen la psicologia de la salut, fent una descripció de les similituds i diferències a través d'un treball de grup.
- Analitzar si estan contemplats en els programes d'intervenció sanitària principis dels models de la psicologia de la salut a partir d'un treball de síntesi.
- Aprofundir en els mètodes d'observació a través de l'estudi i de la realització d'entrevistes psicosocials.
- Adquirir coneixements del comportament humà i el seu desenvolupament psicosocial per a comprendre a la persona i el seu entorn, en situació de salut, malaltia i sofriment, per a proporcionar ajuda, a partir de l'estudi de casos específics.
- Aprofundir en l'adquisició i desenvolupament dels processos psicològics superiors del ser humà durant totes les etapes del seu cicle vital, des de les diferents perspectives psicològiques a través de l'estudi raonat.

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

- Aprofundir en la dimensió sexual de la persona, la seva manifestació al llarg del cicle vital i en situacions especials a través l'estudi de les diferents perspectives teòriques que la fonamenten, la realització de seminaris pràctics, tècniques dinàmiques i treballs en grup.
- Descriure els principis de les teories de la personalitat i les bases que els sustenten a partir d'exposicions i textos científics.
- Conèixer els fonaments teòrics que expliquen les relacions interpersonals i grupals a partir de l'estudi comparatiu de les diferents teories.
- Estudiar les diferents perspectives que expliquen els processos de violència i les seves manifestacions en els diferents grups d'edat, violència de gènere i violència en les institucions sanitàries, per a prevenir, detectar, assistir i rehabilitar a les víctimes, a través de l'anàlisi de textos científics, exposicions en grup i activitats dinàmiques en seminaris.
- Conèixer les teories i dinàmiques dels processos grupals a partir de l'estudi, participació i desenvolupament d'activitats de simulació.
- Identificar els estils de vida saludables en les diferents etapes del cicle vital amb la lectura reflexiva.
- Identificar les habilitats mediadores que resulten útils per a la gestió de les diferències i la diversitat amb activitats dinàmiques en seminaris.
- Conèixer les teories que sustenten les tècniques de prevenció i gestió de conflictes per a tractar les potencials situacions d'agressivitat i/o violència que es puguin produir amb l'estudi i la realització d'anàlisi de casos.
- Conèixer la manera de constituir-se en un agent actiu en la construcció de pau en les organitzacions de salut, utilitzant habilitats de negociació d'acords i creació d'espais de consens en els equips.
- Identificar les pròpies necessitats personals sobre la base de millorar i potenciar el benestar personal i el rendiment professional dissenyant, aplicant i avaluant un pla d'autocures que reflecteixi actituds de salut mental positiva.
- Comprendre els elements que intervenen en una relació d'ajuda a partir del coneixement i el manteniment d'actituds i habilitats relacionals específiques demostrant-les en tallers experimentals i treball de casos.
- Descriure els components que intervenen en la comunicació efectiva i la relació empàtica amb el pacient, la família i grups socials, a través de situacions simulades.
- Diferenciar els factors que intervenen en el bon funcionament d'un equip intra i interdisciplinari i demostrar l'habilitat adquirida mitjançant la participació harmònica i productiva en els treballs de grup.
- Adquirir coneixements sobre tècniques específiques d'intervenció cognitiu-conductual i demostrar l'adquisició d'habilitats d'aplicació mitjançant tallers experimentals de relaxació / visualització i exercicis de pràctiques simulades.

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

- Descriure l'impacte de la malaltia com situació de canvi i crisi, així com els recursos de suport disponibles, desenvolupant plans d'atenció psicossocial que integrin aquests aspectes.
- Identificar les respostes psicossocials més comunes que acompanyen a la situació de malaltia (ansietat, dolor, pèrdues i duel), demostrant la seva comprensió mitjançant exercicis de narrativa d'experiències personals i anàlisis de casos.
- Comprendre els elements psicossocials que comporten determinades situacions de malaltia (cròniques, terminals, quirúrgiques i UCI, entre altres), reflectint les corresponents estratègies d'assessorament i suport mitjançant simulacions.

12. CONTINGUTS:

1. Introducció a les ciències psicossocials

1.1 Concepte i aportacions de l'antropologia, la sociologia i la psicologia a les ciències de la salut.

1.2 Bases teòriques de la psicologia de la salut, finalitat i aplicacions en les ciències de la salut.

1.3 Teories i models teòrics que fonamenten la psicologia de la salut.

2. Processos psicològics que expliquen el comportament humà

2.1 Bases biològiques del comportament humà.

2.2 Processos perceptius i salut.

2.3 Processos emocionals i motivacionals en relació amb la salut, amb la manera d'afrontar les situacions de salut i de malaltia; teories dels mecanismes d'afrontar l'estrès .

2.4 Processos cognitius, teories del pensament envers la presa de decisions i resolució de problemes en situacions de salut i de malaltia.

2.5 Teories de la intel·ligència i la memòria.

2.6 Teories de la personalitat.

2.7 Desenvolupament cognitiu conductual i emocional al llarg del cicle vital.

2.8 Dimensió sexual humana e identitat de gènere.

2.9 Agressivitat i violència. Teories. Procés de mediació i resolució de conflictes.

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

3. Teories i processos de comunicació i relació interpersonal

- 3.1 Teories de la comunicació.
- 3.2 Tècnica de l'entrevista i tipus d'entrevista.
- 3.3 Teories de l'atribució: primeres impressions i relacions interpersonals.
- 3.4 Actituds, creences i valors Prevenció de l'estigma I la discriminació.
- 3.5 Teories grupals i dinàmica de grups.
- 3.6 Relacions professionals i treball en equip.

4. Conceptes i intervenció psicosocial aplicada al cuidar

- 4.1 Introducció a la intervenció psicosocial d'infermeria.
- 4.2 Salut mental positiva.
- 4.3 La persona com a unitat de relació: autoconcepte i autoestima.
- 4.4 Promoció d'estratègies d'autocura.
- 4.5 La relació terapèutica en infermeria; actituds i habilitats que donen lloc a un acompanyament adequat.
- 4.6 Mètodes complementaris d'intervenció d'infermera per millorar el benestar del pacient.

5. Elements comuns en la malaltia i l'hospitalització: intervencions infermeres

- 5.1 Factors psicosocials que intervenen en la malaltia i l'hospitalització.
- 5.2 L'angoixa i l'estrès com a components bàsics d'emmalaltir.
- 5.3 Aspectes psicosocials del dolor.
- 5.4 Les pèrdues i el procés de dol.

6. Intervenció psicosocial en situacions específiques de salut: cures infermeres

- 6.1 Aspectes psicosocials del pacient quirúrgic.
- 6.2 Aspectes psicosocials del pacient ingressat a la unitat de cures especials.
- 6.3 Aspectes psicosocials de la persona amb malaltia crònica.

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

12. METODOLOGIA DOCENT:

Nom de l'activitat	Crèdits	Metodologia de l'ensenyament
Lliçó magistral o classe teòrica	2	<ul style="list-style-type: none"> Sessions expositives, explicatives i/o demostratives de continguts que faran servir per a explicar els conceptes bàsics necessaris per a la comprensió de la matèria. S'utilitzaran metodologies actives intercalades en les classes amb la finalitat de pensar, discutir, comunicar, reflexionar (Philips 6/6, tempesta d'idees, discussió, etc.).
Seminaris, treball de grup i simulacions	1	<ul style="list-style-type: none"> Estudi de casos i aprenentatge basat en problemes. Preparació de treballs per a exposar en les classes. Tallers experimentals. Exercicis de narrativa d'experiències personals. Plans d'autocura. Plans d'intervenció psicosocial. Coparticipació en el desenvolupament d'un sistema d'autoavaluació dels continguts del programa. Role playings i simulacions amb utilització de material de suport audiovisual.
Estudi dels continguts treballats a classe	3	<ul style="list-style-type: none"> Realització de treballs Lectures complementàries
Treball autònom	3	<ul style="list-style-type: none"> Estudi per part de l'alumne de forma individual i autònoma.

14. AVALUACIÓ:

Avaluació continuada:

L'avaluació continuada és un element del procés d'ensenyament-aprenentatge que inclou els procediments duts a terme al llarg d'una assignatura per recollir i valorar de manera progressiva i integrada les evidències de l'aprenentatge, per part de l'estudiant, de les competències de l'assignatura recollides al pla docent.

Els criteris de l'**avaluació continuada** són:

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

- Presentar-se i realitzar obligatòriament totes les proves avaluatives programades.
- En aquest assignatura, l'avaluació continuada es farà a través de la ponderació global de diverses proves avaluatives.
- Per a què facin mitjana les proves incloses en l'avaluació continuada i per poder obtenir la nota final de l'assignatura aquestes tenen que estar aprovades (mínim 5)
- Un suspens de més del 60% en la ponderació global de les proves avaluatives de l'assignatura comporta la reavaluació de TOTS els continguts.
- Un NO PRESENTAT (NP) en el 40% de la ponderació global de les proves avaluatives de l'assignatura comporta la qualificació de "NP", i caldrà tornar a matricular l'assignatura.
- Si l'alumne no es presenta a una prova per causa justificada i certificada documentalment, té la possibilitat de fer aquesta prova el dia de la reavaluació (si l'assignatura és semestral o anual) o un altre dia (si l'assignatura és anual) que indiqui el professor.
- Les proves avaluatives amb NP sense causa degudament justificada s'avaluen amb la qualificació de 0 (zero) fent mitjana amb la resta de proves avaluatives (recordant que un "NP" en el 40% de la ponderació global de l'assignatura comporta automàticament la qualificació final de NP i l'alumne ha de tornar a matricular l'assignatura).

Avaluació única:

En cas que un estudiant manifesti que no pot complir els requisits de l'avaluació continuada, pot acollir-se a l'**avaluació única**.

L'avaluació única es reconeix com un dret que, en exercir-lo, l'estudiant renuncia a l'avaluació continuada. Per acollir-se a l'avaluació única l'estudiant ho ha de sol·licitar per escrit (primera quinzena inici docència de l'assignatura), amb una còpia per a l'estudiant i una altra per al professor/a coordinador/a. Aquest tràmit s'ha de realitzar a la secretaria d'estudiants.

L'avaluació única es realitzarà a través de:

- **Prova objectiva** de 85 preguntes tipus test de resposta múltiple i d'elecció única. Suposa el 90 % de la nota final.
- **Lectura i comentari crític d'un llibre** amb la presentació per escrit del resum i les aportacions personals pertinents (entre 3 i 5 fulls màxim). Suposa el 10 % de la nota final.

Per fer mitjana aquestes dues proves tenen que estar aprovades amb mínim un 5

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

Observacions:

La matrícula de l'assignatura dóna dret a **una sola convocatòria d'avaluació**, sigui com a finalització de l'avaluació continuada, sigui avaluació única.

Per aprovar l'assignatura cal obtenir una **qualificació global mínima de 5**.
Després de la publicació de les qualificacions el centre obrirà un període de revisió i de **reavaluació**.

A principi de curs es farà pública la programació de l'assignatura i de les proves d'avaluació.

Per aquelles assignatures que correspongui:

Els estudiants que NO han de realitzar Cas Integrat, ho hauran de comunicar a la professora titular de l'assignatura al començament del semestre corresponent.

Proves de l'avaluació continuada, 2021-2022:

1r semestre

Tipus de prova i ponderació sobre el total de l'assignatura	Dates lliurament	% de qualificació sobre el total de l'assignatura
Treball pel·lícula	Matí: 25/10/21 Tarda: 27/10/21	5%
<u>1ª prova objectiva</u> Preguntes tipus test i de resposta múltiple i elecció única	Matí: 13/12/21 Tarda: 15/12/21	20%
Exposicions	Matí i Tarda: novembre	10%

2n semestre

Tipus de prova i ponderació sobre el total de l'assignatura	Dates lliurament	% de qualificació sobre el total de l'assignatura
Recensió de la lectura d'un llibre	Matí: 09/03/21 Tarda: 10/03/21	5%

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

<u>2ª prova objectiva</u> Preguntes tipus test i de resposta múltiple i elecció única	Matí: 30/03/21 Tarda: 31/03/21	20%
Seminari entrevista psicosocial i realització entrevista individual	Matí: 27/04/21 25/05/21 Tarda: 28/04/21 26/05/21	10%
<u>3ª prova objectiva</u> Preguntes tipus test i de resposta múltiple i elecció única	Matí: 25/05/21 Tarda: 26/05/21	20%
Cas integrat	Al llarg del 2n semestre	10%

Data de la prova de l'avaluació única: 09/06/2022

- 10 h. (torn matí)
- 15.30 h. (torn tarda)

Revaluació contínua i Revaluació prova única: 22/06/2022

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

15. FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA:

- Boring, E.G. Història de la psicologia experimental. México: ed. Trillas, 1990.
- Julián Marías. Història de la Filosofia. Madrid. Ed. Alianza. (1ª Ed. 1941).1998.
- Leahey, T.H. Història de la Psicologia. Madrid. Ed. Debate. 1993.
- Mardones J.M. Filosofía de las ciencias humanas y sociales. Barcelona. Ed. Anthropos. 1991.
- Fernández Trespalacios, J.L. Procesos Psicológicos básicos. Psicología General I. Ed. Sanz y Torres. 2001.
- Caparrós, A. Història de la Psicologia (3ª ed.). Barcelona. Ed. Ceac. 1986.
- Davis, D. La comunicación no verbal. Madrid: Alianza Editorial, 1992.
- Freud, S. Introducción al psicoanálisis. Madrid: Alianza Editorial, 1988.
- Freud, S. Totem y tabú. Madrid: Alianza Editorial, 1967 (17a reimpressió).
- Fromm E. El miedo a la libertad. Buenos Aires: Ed. Paidós. 1971.
- Puente, A. Psicología básica. Introducción al estudio de la conducta humana. Ed. Psicología Pirámide, 1995.
- Sartre J.P. El ser y la nada. Barcelona: Ed. Altaza; 1993.
- Chóliz M; Pérez P. El sueño. Aspectos psicológicos y biomédicos. Ed. Promolibro. 1995.
- Grzib, G. Briales. Psicología General. Ed. Centro de estudios Ramón Areces, S.A. 1999.
- Myers, D. Psicología. Buenos Aires: ed. Panamericana, 1988.
- Pinillos, J.L. Principios de Psicología. Alianza Universidad. 1990.
- Vallejo Nagera, J.A. Guia práctica de psicología. 7ª ed. Madrid: Ediciones Temas de Hoy, 1991.
- Bowlby, J. La separación afectiva. Barcelona: ed. Paidos Ibérica, 1985.

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent	PROGRAMA ASSIGNATURA GRAU	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

- Bower, T.G.R. Psicología del desarrollo. Madrid: Siglo XXI de España Editores, 1983.
- Palacios, J.; Marchesi A.; Coll C. Desarrollo Psicológico y Educación I. Psicología Evolutiva. Ed. Alianza Psicología. 1993 (6ª Ed).
- Papalia, D.E. Psicología del desarrollo. Madrid: Interamericana, 1992.
- Unitat temàtica IV. Psicologia social. La persona i les seves relacions amb els altres Lambert, J. Psicología Social. Ed. Pirámide.1986.
- Davis, D. La comunicación no verbal. Madrid: Alianza Editorial, 1992.
- Fernández Trespalacios, J.L. Procesos Psicológicos básicos. Psicología General I. Ed. Sanz y Torres. 2001.
- Puente, A. Psicología básica. Introducción al estudio de la conducta humana. Ed. Psicología Pirámide, 1995.
- Savater F. El valor de elegir. Barcelona: Ed. Ariel; 2003.
- Torralba i Roselló, F.: Ética del cuidar. Fundamentos, contextos y problemas. Madrid: Institut Borja de Bioètica- Fundación MAPFRE medicina, 2002.
- Torralba i Roselló, F. L'art de saber escoltar. Ed. Pagés.
- Vallejo Nagera, J.A. Guía práctica de psicología. 7ª ed. Madrid: Ediciones Temas de Hoy, 1991.
- Rojas Marcos, Luis. Nuestra felicidad. Madrid. Ed. Espasa, 2000.